

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/212867,Witold-Wasilewski-Broszura-Katyn-wydana-w-Generalnym-Gubernatorstwie-w-1943-r.html>
27.02.2026, 01:57

Witold Wasilewski: Broszura „Katyń” wydana w Generalnym Gubernatorstwie w 1943 r.

W kwietniu i maju 1940 r. funkcjonariusze NKWD ZSRS zamordowali w Lesie Katyńskim 4415 polskich jeńców, w większości oficerów WP. W końcu lutego 1943 r., niemieckie władze wojskowe, po informacjach od miejscowych chłopów, rozpoczęły badania w tym rejonie i w konsekwencji odnalazły zwłoki tysięcy pomordowanych Polaków.

15.04.2026

[Katyń Zbrodnia Katyńska](#)

Masowa ekshumacja i badania zwłok, przeprowadzone wiosną 1943 r. z udziałem Komisji Technicznej PCK oraz Międzynarodowej Komisji Lekarskiej, dostarczyły dowodów, że mord dokonali Sowieci. Minister propagandy Trzeciej Rzeszy Joseph Goebbels postanowił rozpowszechnić informację o zbrodni.

Katyń w niemieckiej propagandzie

Już 11 kwietnia 1943 r. niemiecka Agencja Informacyjna „Transocean” ogłosiła informację o odnalezieniu niedaleko Smoleńska zwłok polskich oficerów, pomordowanych przez bolszewików. 13 kwietnia 1943 r. informację tę powtórzyło Radio Berlin. Zapewniło to sprawie światowy rozgłos i zapoczątkowało szeroką akcję propagandową.

Wiadomość o zbrodni rozpowszechniono również wśród Polaków pod okupacją niemiecką, m.in. poprzez polskojęzyczną prasę „gadzinową” i plakaty. Gazety z tego okresu są przechowywane w wielu miejscach i obecnie stosunkowo łatwo dostępne, podobnie jak odbitki zdjęć z ekshumacji, powielane w prasie gadzinowej oraz drukach niemieckich, a później również z nich kopiowane.

Rzadsze i trudniej dostępne, choć też nie unikatowe, są podobne tematycznie druki zwarte z okresu wojny, propagujące wiedzę o odkryciu masowych grobów koło Katynia i odpowiedzialności sowieckiej za mord na polskich oficerach. Wydawnictwa takie przygotowywały władze niemieckie, a także dziennikarze różnych narodowości.

Broszura z 1943 r.

W zasobie Archiwum IPN przechowywana jest dość tajemnicza, na tle dobrze rozpoznanych wydawnictw dotyczących sprawy katyńskiej, trzydziestodwustronicowa broszura w języku polskim. Książeczka pt. „Katyń” ukazała się w Generalnym Gubernatorstwie w 1943 r., jakoby, zgodnie z notacją na okładce, nakładem wydawnictwa Gebethner i Wolff w Warszawie. Podpisana została „Andrzej Ciesielski”, prawdopodobnie był to pseudonim lub przybrane nazwisko.

► [Czytaj całość na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Zbrodnia katyńska

Artykuł